

Tutoriat 10 CSI

- Teorema de integrare prin parti a integralei Riemann

$f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ derivabile având derivatele integrabile Riemann
 Atunci $\int_a^b f'(x) g(x) dx = f(b)g(b) - f(a)g(a) - \int_a^b f(x)g'(x) dx$.

- Teorema de înversare a ordinii de integrare
 (Teorema lui Fubini)

$$D = \{(x, t) \in \mathbb{R} \times \mathbb{R}, a \leq x \leq b, c \leq t \leq d\}$$

$$f: D \rightarrow \mathbb{R} \text{ funcție continuă} \\ \text{Atunci } \int_a^b \left(\int_c^d f(x, t) dt \right) dx = \int_c^d \left(\int_a^b f(x, t) dx \right) dt$$

Integrale improprie

- Caz I: domeniul nemărginit

$$f: D \subset \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, (a, b] \subset D$$

$\forall c \in (a, b]$ f integrabilă Riemann pe $[c, b]$, i.e. $\exists I_c = \int_c^b f(x) dx$.

$$\int_a^b f(x) dx = \lim_{c \rightarrow a} \int_a^b f(x) dx.$$

- Caz II: domeniul nemărginit

$f: [a, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, integrabilă Riemann pe interval $[a, c]$, i.e. $\exists I_c = \int_a^c f(x) dx$.

$$\int_a^\infty f(x) dx = \lim_{c \rightarrow \infty} \int_a^c f(x) dx.$$

Măsură Jordan

$I \subset \mathbb{R}^m$, interval inclus în m -dimensional

$E \subset \mathbb{R}^m$, $E \subset I$

$$\sum_e V(I_e)$$

- măsură Jordan extenuată: $\mu^*(E) = \inf \{V_\epsilon(E, \mathcal{P}), \mathcal{P} \text{ partitie a lui } I\}$
- măsură Jordan întinsă: $\mu_*(E) = \sup \left\{ \sum_i V(I_i), \begin{matrix} \mathcal{P} \\ \text{partitie a lui } I \end{matrix} \right\} \sum_i V(I_i)$

Def: $E \subset \mathbb{R}^m$ mărginită s.m. măsurabilă Jordan d.c. $\mu^*(E) = \mu_*(E)$.

Integrale duble

$f: [a,b] \times [c,d] \rightarrow \mathbb{R}$

Pp. $x \rightarrow f(x, y)$ integrabilă pe $[a, b]$, $\forall y \in [c, d]$

$y \rightarrow f(x, y)$ integrabilă pe $[c, d]$, $\forall x \in [a, b]$

f integrabilă pe $[a, b] \times [c, d]$

Astăzi $x \rightarrow \int_c^d f(x, y) dy$ integrabilă pe $[a, b]$

$y \rightarrow \int_a^b f(x, y) dx$ integrabilă pe $[c, d]$

$$\iint_{[a,b] \times [c,d]} f(x, y) dx dy = \int_a^b \left(\int_c^d f(x, y) dy \right) dx = \int_c^d \left(\int_a^b f(x, y) dx \right) dy$$

(F) Formule pentru domenii simple

- $\Omega \subset \mathbb{R}^m$ simplă în raport cu $\mathcal{O}_x \Rightarrow c \leq y \leq d$, $\varphi_1(y) \leq x \leq \varphi_2(y)$

$f: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, integrabilă și mărginită

Pp. $\forall y \in [c, d] \exists H(y) = \int_{\varphi_1(y)}^{\varphi_2(y)} f(x, y) dx$.

$$\text{Atunci } H \text{ integrabilă și } \iint_{\Omega} f(x, y) dx dy = \int_c^d \left(\int_{\varphi_1(y)}^{\varphi_2(y)} f(x, y) dx \right) dy$$

- $D \subset \mathbb{R}^m$ simplă în raport cu $\mathcal{O}_2 \Rightarrow a \leq x \leq b, \varphi_1(x) \leq y \leq \varphi_2(x)$
 $f: D \rightarrow \mathbb{R}$ integrabilă și mărginită
 Pn. $\forall x \in [a, b], \exists G(x) = \int_{\varphi_1(x)}^{\varphi_2(x)} f(x, y) dy$

Atunci G integrabilă și $\iint_D f(x, y) dx dy = \int_a^b \left(\int_{\varphi_1(x)}^{\varphi_2(x)} f(x, y) dy \right) dx$